

VERENIGINGSNIEUWS

Vogelbeschermingswacht

„Zaanstreek“

Mutaties in het bestuur.

De heer K. Zwart zag zich genoodzaakt om studieredenen als voorzitter te bedanken. Ons lid de heer D. Landsman zal binnenkort verhuizen naar Kampen. Wij zijn beiden zeer erkentelijk voor de vele werkzaamheden, die zij in het belang van onze vereniging hebben verricht en hopen, dat onze vriend Landsman zich spoedig in zijn nieuwe woonplaats thuis zal voelen.

Het bestuur is thans als volgt samengesteld: J. Albers, Westzaan, voorzitter; C. Teer, Krommenie, secretaris; F. Sjollema, Koog aan de Zaan, penningmeester; J. Korringa, Zaandam, 2e secretaris; W. de Haas, Wormer, 2e penningmeester; D. Dekker, Wormerveer, commissaris; J. Bedet, Zaandam, vice-voorzitter.

Veldwerkzaamheden.

De visdiefjes-inventarisatie in het Oostzijderveld, Westzijderveld, Zaadijkerveld en in het gebied rond het Zwet en de Merken is goed verlopen. Alle gegevens zijn binnengekomen en zullen door Dick Dekker nauwkeurig worden uitgewerkt.

Museum.

De werkzaamheden in samenwerking met de Federatie aan het Nat. Hist. Museum in de Visserijshoofdschool te Zaandam zullen worden voortgezet. Gelukkig is ons lid A. Smit bereid gevonden het werk van D. Landsman te onderhouden en uit te breiden.

Vogelsanatorium.

Het bleek in de praktijk te bezwaarlijk voor G. Krijt en C. Koolman alle werkzaamheden met z'n beiden te verrichten. Derhalve hebben vier leden zich bereid verklaard volgens een vast rooster te assisteren. De belangstelling voor het sanatorium in deze schitterende omgeving wordt steeds groter. Het wordt op prijs gesteld als ook andere leden op vrijdagavond hier eens een bezoek brengen. Indien het park gesloten is, kan men voor het bezorgen van zieke of gewonde vogels, de sleutel verkrijgen bij ons lid J. Korringa, Oostzijde 252a, te Zaandam.

Vogelbeschermingswacht

„Zuid-West Veluwe“

Excursies.

In de afgelopen twee maanden werden de volgende excursies gemaakt:

1. Een nachtegalenexcursie langs de voet van de Elterberg; men parkeert auto of bus tussen de Nederlandse en Duitse grenspost nabij het daar aanwezige kampeerterrain en wandelt langs het riviertje de Wild in de richting van Stockum. In de bosjes links beluistert men tijdens een uur wandelen minstens 20 nachte-

galen en tal van andere zangvogels. Rechts duikt in de plassen de fuut en nestelt het waterhoen. Ook voor plantenliefhebbers een leuk terrein. Landschappelijk is het eveneens zeer de moeite waard.

2. Een excursie naar De Tikkebroeken tussen Oud Turnhout en Kasterlee in België. De Orn. Verg. De Wielewaal, Begijnhof 47 te Turnhout voert het beheer erover. Tal van zangvogels, van de roodborst tot en met de blauwborst hebben er hun domein. Evenzeer een buitengewoon lonende tocht.
3. Een excursie naar de Camargue: in het groen van de rijstvelden contrasteert prachtig het wit van de zilverreigers, zowel de grote als de kleine (*Egretta alba* en *garzetta*). In de parasoldennen van de z.g. Canavière nestelen ze koloniesgewijs naast andere reigersoorten; kwak, purperreiger, ralreiger en roerdomp zijn er inheems.

De Camargue is 75.000 ha groot, d.i. 27,5 km in het vierkant, uiterst dun bevolkt en bestaat landschappelijk uit moerassen, steppen en woestijn. Hoppen, bijeneters en scharrelaars waren de exotische soorten, die de excursisten te zien kregen. Helaas heel in de verte zagen we de flamingo's.

De Camarguers zijn nog steeds stieren- en paardenfokkers; de rijstvelden worden bewerkt door Spaanse kontraktarbeiders. Tamarrisk en Salicornia zijn er kenmerkende planten. Aan insecten geen gebrek.

Wij waren te laat in de tijd (begin juli) en het gezelschap was te groot. Niettemin een merkwaardige tocht.

Vogelwerkgroep van K.'N.N.'V. en N.J.'N.

In het verslagje over de groep Castricum in het vorige nummer (pag. 150) werd verzuimd te vermelden dat niet alleen de heer J. C. Borstlap, maar ook de heer E. J. Kortenoever te Heemskerk een groot aandeel bij de oprichting heeft gehad.

Nog eens: bespuitingen van sloten

In de Achterhoek zijn dit jaar op grote schaal proeven genomen met een nieuwe methode van onkruidbestrijding in sloten die voor de afwatering moeten zorgen. Deze proeven hebben zoveel succes opgeleverd, dat de rijkslandbouwconsulent in dit gebied, in samenwerking met enkele afdelingen van het waterschap de Oude IJssel, voor besturen van waterschappen, ambtenaren van provinciale diensten en rijksdiensten, commissies van Provinciale Staten e.d. een excursie had georganiseerd om te laten zien hoeveel tijd en geld met de nieuwe methode bespaard kunnen worden. Aan geld scheelt het op zijn minst twee-

derde van de vroegere kosten: het tijdsvoordeel en de arbeidsbesparing zijn nog groter.

Het onkruid in de afwateringssloten is een last voor de landbouw. Ieder jaar groeien de sloten dicht met liesgras, riet, brandnetel e.d. Overtolig water kan daardoor niet afgevoerd worden; er ontstaan moerassige stukken. De enige oplossing tot nu toe was het onkruid af te maaien en te verwijderen. Met dit baantje waren veel mensen geruime tijd bezig. Zo moest een afdeling van het waterschap, de afdeling Linkeroeverbeken in de Achterhoek, voor het ruimen van 160 kilometer sloten in 1957 circa f 30.000 betalen en in 1958 circa f 23.000; dat was ongeveer 17 cent per meter. Deze kosten werden betaald uit de heffingen die aan de boeren worden opgelegd. Volgens de nieuwe methode kost het ruimen 5 cent per meter.

Wanneer deze methode, zoals in de bedoeling ligt, op grote schaal wordt toegepast kunnen de boeren er onmiddellijk voordeel van hebben, want de heffingen van het waterschap worden dan voor een evenredig deel verlaagd. In 1955 is men begonnen door bespuiting met onkruidwerende stoffen sloten schoon te houden. De moeilijkheid daarbij was dat men geen middelen mocht gebruiken die het vee in gevaar brachten. Na lange onderzoeken heeft men zulke chemische stoffen gevonden. Ze worden op de planten in de sloot gespoten. Via het blad wordt het gif opgenomen door de gehele plant, die binnen veertien dagen dood is. Het onkruid kan dan gemakkelijk te zamen geveegd worden en de sloot is schoon.

Dit bericht uit de N. Rott. Crt. sluit aan op de mededeling in nr. 1 van deze jaargang (blz. 109), waarin wij wezen op dit nieuwe gevaar voor de vogelstand.

Rose spreeuw

Tijdens een excursie op woensdag 22 juli j.l., toen W. van Hunen, B. van Kuyk en ondergetekende, van Elburg naar gemaal Lovink reden, zagen we een troepje van 30 spreeuwen dwars over de dijk komen, dat zich in de polder neerzette.

Tussen de vogels zat één exemplaar, dat opviel door z'n zeer licht, doch niet wit, gekleurde verenkleed. Tussen de vrij hoge vegetatie waren de vogels meestal niet goed te zien, maar toen ze op een kaal stuk liepen, konden we de troep, met in het midden dus de „vreemde” vogel, prima van een meter of 15 zien. (Wij hadden alle drie 7 x 50 kijkers). Na de determinatie kwamen we tot de slotsom, dat het hier een *juvenniel* exemplaar van de *rose spreeuw* betrof.

Beschrijving: Verenkleed spreeuw was overwegend zandkleurig wit. Het in „The Handbook of British Birds” zeer juist aangeduide geel bruinig-wit. Onderzijde, dus buik en gedeelte van de borst, enigszins donkerder gekleurd (wellicht door lichteffect!), doch een stuk lichter dan de kleur van de andere jonge spreeuwen. Op de bovenzijde van de vleugels liep een donkerbruinige streep, die als het ware de knik in de vleugelboog afsneed.

De ondervleugel was in z'n geheel donkerder. Snavel aan punt en basis bruinig gekleurd, hoewel lichter dan van de jonge spreeuwen. Het ge-

deelte hiertussen was duidelijk geelachtig getint. Opvallend was verder de „hoekige” kop, wat het gevolg was van een zich reeds ontwikkelende kuif (zeer duidelijk te zien!)

We vermoeden dat deze vogel al in een overgangskleed was (te oordelen naar snavel, vleugels en kuif), zowel naar het volwassen als winterkleed. De jonge vogels n.l. hebben een geelachtige snavel (zie Vogelgids) de oude 's winters een bruine. Ook de vleugels en kuif wijzen op een dergelijke overgang.

Tot slot rest me te vermelden dat gedrag, vlucht en postuur gelijk waren aan die van de spreeuwen. Wel grappig is nog op te merken, dat als het troepje de lucht in ging de *rose spreeuw* steeds de leiding nam.

R. A. MOOSER

Insectenvangde kokmeeuwen

Dat *Kokmeeuwen* insecten eten, is algemeen bekend. Vaak kan men zien, hoe ze hoog in de lucht hun tol heffen van de bruiloftsvluchten van mieren. Een andere wijze van insectenjacht zagen we op zondag 12 juli op het Balgzandreservaat. Een straffe westenwind stond vrijwel loodrecht op de Balgzanddijk, hetgeen uiteraard een stijgwind boven het talud van de dijk veroorzaakte. Drijvend op deze wind waren tientallen *kokmeeuwjes*, volwassen vogels zowel als jongen van dit broedseizoen, bezig insecten te pikken van de bloeischermen van de wilde peen, die dit jaar zeer rijk bloeide. Soms even „biddend”, doch vaak met vrijwel stille wiekjes op de wind hangend, nipten zij de insecten van de bloeischermen op dezelfde wijze, als we dat vaak van *zwarte sterns* zien. Een nieuw bewijs van het grote aanpassingsvermogen van de *kokmeeuw*, dat er ongetwijfeld voor verantwoordelijk is, dat het deze soort zo voor de wind gaat.

K. Z.

Michael Grzimek omgekomen in Oost-Afrika

Slechts 24 jaar oud, is Michael Grzimek op 10 januari j.l. tijdens een solovlucht boven het Serengetti-reservaat in Oost-Afrika met zijn vliegtuig neergestort en dodelijk verongelukt. Michael was de zoon van de directeur van de dierentuin te Frankfurt a.d. Main. Zijn film: „Geen plaats voor wilde dieren”, die een prachtig beeld gaf van het dierenleven in Afrika, werd ook in Nederland bewonderd. Toen hij verongelukte, had hij juist een studie voltooid over de in kudden levende dieren in Oost-Afrika, die van groot belang zal kunnen zijn voor de bescherming der in Afrika bedreigde diersoorten.

Noordhollandse duinreservaat

Op advies van de directie van het P.W.N. hebben Ged. Staten van Noordholland de naam van de „Provinciale duinterreinen van Noordholland” gewijzigd in: „Noordhollandse Duinreservaat”.